

מסורת הש"ס

(א) ג"א דחמא, (ב) פסחים קי'; (ג) מיר סה; כמובת עה; סנהדרין פז; מדה יע. נגעים פ"ד מ"א, (ד) גיטין סט; צ"ב נח"ל, (ה) [ש"ך לךך פה"ל, (ו) [ע"ז ה"ל, (ז) וסדר נקנך על הסדר כ"ל רש"ל, (ח) [תנחומא פרשה בשלח], (ט) [גס זה גס המוש' ד"ה אוקמיניה שייסם לעיל], (י) ע"ה,

תורה אור השלם

1 עד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחריהם: תהלים עג זי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דקא מנטל וכו' בטיסן. י"ב ועמ"ש [רשב"ס] צ"ב דף קנ"ז ע"ב [מהדורא]: (ב) שם ד"ה אנפקא. י"ב צ"ב דף י"ח ע"ב: (ג) תוס' ד"ה ולוקמינהו בהדי הדדי לפני המיכה:

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פו.

ה"ג **חכים איסקרי רבי לא אסקרי:** (א) **ספרא דאדם הראשון**. שהראהו

הקצ"ה (ב) דור דור וסופריו דור דור ודורשיו דור דור ומכמיו: **רבי ורבי נתן סוף המשנה**. כל זה כחוב לשם: **סוף המשנה**. סוף תנאים.

עד ימיהן אמרו איש את דבריו צבית המדרש והיו תלמידים גורסים שמועה שמועה לצדה ולא היו מסכתות סדורות וסדר (ג) וקצן על הסדר והם כללו האמור בדורות שלפניהם וסדרו את המסכתות ואחריהם לא יוספו אלא מעט:

סוף הוראה. סוף כל האמוראין. עד ימיהם לא היתה גמרא על הסדר אלא כשהיתה שאלה נשאלת בטעם המשנה צבית המדרש או שאלה על מעשה המאורע צדין ממון או איסור והיתר כל אחד ואחד אומר טעמו ורבי אשי ורבינא סידרו שמועות אמוראין שלפניהם וקצעו על סדר המסכתות כל אחד ואחד אכל המשנה הראויה והשנויה לה והקשו קושיות שיש להשיב ופירוקים שראוים לתרץ הם והאמוראים שעמסה וקצעו הכל בגמ' כגון אימיצה מימיני ורמיניה איבעיא לכו והמירוצים שעליהן מה שיירו אותן שלפניהן ואותן שאמרו לפניהם הקושיות והמירוצין שעליהם לא קבעום בגמ' על סדר המסכתות והמשנה סקידר רבי וצאו רב אשי ורבינא וקבעום: **וסימנך עד אבוא אל מקדשי אל**. מקדשי סימנא דרב אשי. אבינה סימנא דרבינא. לאחריהם סימן סוף הוראה: **רבה בר נחמני**. בר פלוגמיה דרב יוסף: **אגב שמדא נח נפשיה**. מחמת אימת מלכות מת: **דקא מנטל וכו'**. שנקצנין אליו (ה) צניסן ותשרי לשמוע דרשות של פסח ושל חגים וכשמבקשין שלוחי המלך לגבות המס גולגולת של כל חדש וחדש אינם נמנאים צנמיהם: **פריססקא**. שליח: **איקלע פריססקא**. ללון בלוחו פונדק שהיה רבה נמצא בו: **אשקיה פרין כסי ודליה למכא**. ושדים הממונים על הזוגות מוזקין את השותה זוגות ובני הבית לא נמכוונו לכך: **אמרו לו**. בני הפונדק לרבה מאי נעביד: נגודי מנגדי לי. ואם ייסרוני ציסורים אגלה: **וערקיה לצבא**. סגר הדלת: **פרק אשיסא**. נפלה החומה: **אגירדא דייקלא**. על גזע דקל קאץ: **אס כהרס קדמה לשער לנן טמא**. דשער לנן שפרח בו הוא סימן לטומאה כדכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לנן צהרת: **טוור**. לפי מה שכתוב צתורה: **גונדא**. גודר של פרשים שמחפשין אחריו: **צפומצדיסא**. והוא ראש ישיבה צה: **מטללי**. עושין אל צכנפיהן: **דלי זעפא**. גבה רוח סערה: **אס דרבה**. אתה אהבנו של רבה: **רבי שמעון בן חלפתא כו'**. משום דאייירי צרישא דאגדתא צבעלי צשר נקט לה: **דנרין דנרד**. אגודות של נרד והוא עשוי כשיצולין: **למרי דיכי**. לצעליו של מעשה על דבריו לסותרו דקמני

חכים יתקרי ורבי לא יתקרי ואמו דרבי על ידו תהא רבי ור' נתן סוף משנה רב אשי ורבינא סוף הוראה וסימנך יעד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחריהם אמר רב כהנא אישתעי לי רב חמא בר ברתיא (ה) דחסא רבה בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה אכלו ביה קורצא בי מלכא אמרו איכא חד גברא ביהודאי דקא מבטל תריסר אלפי גברי מישראל ירחא בקייטא וירחא בסתוא מכרנא דמלכא שדרו פריסתקא דמלכא בתריה ולא אשכחיה ערק ואזל מפומבדיתא לאקרא מאקרא לאגמא ומאגמא לשחין ומשחין לצריפא ומצריפא לעינא דמים ומעינא דמים לפומבדיתא בפומבדיתא אשכחיה איקלע פריסתקא דמלכא לההוא אושפיזא דרבה (ו) קריבו תכא קמיה ואשקוהו תרי כסי ודליוה לתכא מקמיה הדר פרצופיה לאחוריה אמרו ליה מאי נעביד ליה גברא דמלכא הוא אמר להו קריבו תכא לקמיה ואשקוהו חד כסא ודליוהו לתכא מקמיה ולתסי עבדו ליה הכי ואתסי אמר מידע ידענא דגברא דקא בעינא תכא הוא בחיש אבתריה ואשכחיה אמר אזלינא מהא אי מקטל קטלו לההוא גברא לא מגולינא ואי נגידי מנגדין ליה מגולינא אתיוהו לקמיה עייליה לאדרונא וטרקיה לבבא באנפיה בעא רחמי פרק אשיתא ערק ואזיל לאגמא הוה יתיב אגירדא דדקולא קא גרים קא מיפלגי

פו. ואיתנסי.

(נעיל) **ואיתנסי**. והא דמוצינהו לעיניה דהוו מחרכן לפי שעדיין היה ניכר אי גמיי לאחר זמן סיפר לו כך: **אוקמינהו** (א) **אפני התיבה**. שלשמן כדדריש במדרש (ב) **דצתענית** צצור יורדין לפני המיכה שלשה כדכתיב (שמות יז) וידי משה כבדים ואהרן וחור וגו': (ג) **אחתנינהו** ארבי חייא ובניו. ואע"ג דתני צמגילה

(דף כד: ושם ד"ה כשאתה) אין מורידין לפני המיכה לא מאנשי חיפא ולא מאנשי צית שאן שקורין לאלפין עיינין ולעיינין אלפין ור' חייא לא היה יכול לומר וחכמי כלאמר התם ה"מ היכא דאפשר בלאחר הכא לא הוה אפשר בלאחר': **רבי שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה**. משום ר' אלעזר צר' שמעון דהוה צעל צשר נקט גמיי האי עובדא ומה שהממין עד כאן לפי שכל דצר דצוק לחצירו עד כאן: **דאי אמר דהו קדימו ואיייתי צבו** אמרו ציה צא. פי' אי אמר

קדימו להשכים מעלות השחר דאיימי לכו ריפתא ואנפקא ולא תצטעלו ממלאכתכם אמרי ליה לא אלא צהנן חממה נאכל ואח"כ נעשה מלאכתנו ואית ספרים דגרסי דאי אמרי להו קדימו ואחי צתרייכו אמרי ליה לא והי"פ פועלין היה להם לאכול ריפתא או אנפקא צציתו של צעה"צ קודם שיעשו מלאכה ואם אמר להם אל תצטעלו אלא לכו עמה צצדה כל זמן שאין המאכל מזומן ושם אציא לכם ריפתא ואנפקא אמרי ליה לא אלא עמה נאכל צצית וכן לגירסא ראשונה יש לפרש כן:

נראין

במתיבתא דרקיעא *אם (ב) בהרת קודמת לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק הקב"ה אומר טהור וכולהו מתיבתא דרקיעא אמרי יטמא ואמרי מאן נוכח נוכח רבה בר נחמני דאמר רבה בר נחמני אני יחיד בנגעים אני יחיד באהלות שדרו שליחא בתריה לא הוה מצי מלאך המות למקרב ליה מודלא הוה קא פסיק פומיה מגרסיה אדהכי נשב זיקא ואויש ביני קני סבר גונדא דפרשי הוא אמר תינח נפשיה דההוא גברא ולא ימסר בידא דמלכותא כי הוה קא יניחא נפשיה אמר טהור טהור יצאת בת קול ואמרה אשריך רבה בר נחמני שגופך טהור ויצאתה נשמתך בטהור נפל פתקא מרקיעא בפומבדיתא רבה בר נחמני נתבקש בישיבה של מעלה נפקו אביי ורבא וכולהו רבנן לאיעסוקי ביה לא הוו ידעי דוכתיה אזלו לאגמא חזו צפרי דמטללי וקיימי אמרי שמע מינה התם הוא ספדוהו תלתא יומי ותלתא לילותא נפל פתקא כל הפורש יהא בנידוי ספדוהו שבעה יומי נפל פתקא לכו לביתכם לשלום ההוא יומא דנח נפשיה דלייה זעפא ודרי לההוא טייעא כי רכיב גמלא מהאי גיסא דנהר פפא ושדייה בהך גיסא אמר מאי האי אמרי ליה נח נפשיה דרבה בר נחמני אמר לפניו רבונו של עולם כולי עלמא דידך הוא ורבה בר נחמני דידך את דרבה ורבה דידך אמאי קא מחרבת ליה לעלמא נח זעפא רבי שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה יומא חד הוה חמימא ליה הוה סליק ויתיב אשינא דטורא אמר לה לברתיה בתי הניפי עלי במניפא ואני אתן לך ככרין דנרד אדהכי נשבא זיקא אמר כמה ככרין דנרד למרי דיכי: **הכל כמנהג המדינה וכו'**: **הכל לאתויי מאי לאתויי** באתרא דנהיגי מברך ריפתא ומשתה (ג) **אנפקא דאי** אמר להו קדימו ואיייתי לכו אמרו לו לא כל כמניך: **מעשה ברבן יוחנן בן מתאי** שאמר לבנו צא ושכור וכו': **מעשה לסתור חסורי מחסרא** והכי קתני ואם פסק להן מזונות ריבה

רוח זה: (ה) **אנפקא**. כלי מחזיק רביעית: **מעשה לפסור**. וכי דרך בני אדם להציא צרישא הכל כמנהג המדינה ותנא מעשה אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה כו':

ריבה

עין משפט
נר מצוה

ח א מיי פ"ב מהלכות טומאת זרעת הל' ו סמג עשין כלל: ב מיי שם הלכה ט:

מוסף רש"י

אם בהרת קדמה לשער לבן טמא. דהכא כתיב קרא שער לנן צהרת (כחובות עה) דשער לנן מסמינ טומאה וכגון שקדמתו צהרת, דכתיב והנה נהפך לנן צהרת (נדח יט). ספק. אס זה קדם אס זה קדם (סנהדרין יז). אנפקא. זהו רביעות וכן שם הכלי (גיטין סט).